Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson/4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 62. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го КВІТНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 1, 1955. No. 62. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОТИ РОЗМОВ ПРО ВІЙНУ

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЗУСТРІЧІ ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ НА НАЙВИЩОМУ РІВНІ, ЯК ЦЬОГО ДОМАГАЄТЬСЯ ЧЕРЧИЛ; ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗАКОРДОННИХ ОПЕРАЦІЇ БУДУТЬ РОЗДІЛЕНІ МІЖ ІНШІ ДЕПАРТАМЕНТИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер два рази мав нагоду говорити про політичні справи країни: на конференції з представниками обох партій з Палати Репрезентантів та на пресовій конференції. Президент виступав проти балачок про війну і заявив, що він сам вирішуватиме справу можливої кризи на Далекому Сході та не звертатиме уваги на те, що інші говорять на цю тему. Ця заява президента заспокоїла демократичних представників, які нарікали, що деякі республіканці зачасто говорять про війну на Далекому Сході. На пресовій конференції президент виступив проти шефа морських операцій адмірала Роберта Б. Карні, який недавно заявив був, що, згідно з його інформаціями, китайські комуністи мають вже 15 квітня почати напад на острови Матсу. Президент не згадував поіменно адмірала Карні, тільки казав, що справі миру не можна служити тим, що говориться про війну. Айзенгавер заявив, що він знає всі можливі інформації про положення на Далекому Сході, але на їх основі не може твердити, що вже в половині квітня китайські комуністи мають почати війну за прибережні острови. Але президент підкреслив, що „риск війни постійно стоїть перед ЗДА", які завжди мусять бути пильні, але при тому і обережні та великодушні, щоб могти розуміти амбіції інших народів. Після прийняття деякі демократичні конґресмени були вдоволені з заяв президента, а інші, як спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн заявив, що він „зовсім не почувається краще" після конференції з президентом. Пізніше Рейберн пояснив, що його слова треба розуміти таким способом, що після конференції, він „не змінив своїх думок про положення в світі". Спікер Рейберн казав, що конференція відбувалася під час сніданку в президента, а сніданки „завжди бувають гармонійні". Демократичний провідник в Палаті Репрезентантів конґресмен Джан В. МекКормек заявив, що заяви президента й державного секретаря Джана Фостера Доллеса — були тільки короткими резюме, а демократичні конґресмени не мали нагоди з'ясувати свої погляди на порушені політичні проблеми. Але конґресмен Джеймс П. Ричардс, голова Комісії Закордонних Справ в Палаті Репрезентантів, заявив, що на цій конференції відбувалася виміна думок між демократами та представниками уряду. Демократичний конґресмен Карл Винсон заявив, що Доллес дав таку докладну аналізу закордонної політики, якої він вже давно не чув. Державний секретар Доллес заявив, що становище вільного світу в Европі тепер покращало. Президент Айзенгавер на пресовій конференції хвалив сенатора Джорджа за те, що на Сенатській Комісії Закордонних Справ старається затримати двопартійний характер цієї комісії. Президент відповідав ще й на інші запити журналістів. Недавно іменований генеральний контролер Джозеф Кемпбелл, на думку президента, помиляється, коли критикує урядовий плян будови шляхів. Айзенгавер не ганив його за те, заявляючи, що він має повне право мати свою думку в цій справі, яку висловлює в згоді з своїм переконанням. Президент гадає, що після ліквідації Адміністрації Закордонних Операцій, яка має настати 30 червня цього року, аґенції цієї установи треба буде розділити між державний департамент і департамент оборони. Президент ще раз повторив, що свої пляни в справі кандидатури на президента виявить аж навесні найближчого року. Айзенгавер заявив, що згідно з його інформаціями Едвард Корсі надається на урядового дорадника для здійснювання програми нового іміграційного закону. Президент не погоджується з англійським прем'єром Винстоном Черчилом в тому, щоб зустріч Великої Чвірки могла відбутися на найвищому рівні, бо, на думку президента, таку зустріч повинні попередити розмови представників великих держав на далеко нижчому рівні. Ці передвступні розмови вияснили б справу, чи доцільно було б скликувати представників урядів чотирьох держав. Айзенгавер заявив, що він не радо брав би участь в конференції, від якої люди очікували б великих успіхів, яких не могли б дати світові учасники конференції.

Президент Айзенгавер, під час пресової конференції у Вашингтоні, вказує пальцем на одного з кореспондентів заявляючи, що він не вважає за добру прислугу для миру передсказування реченця комуно-китайського нападу на острови Кімой і Матсу. Завваги Президента могли відноситись до адмірала Роберта Карні, який недавно заповів комуністичну атаку на ці острови в дні 15-го квітня.

Прем'єр Шельба — за поширення договору НАТО

Вашингтон. — Італійський прем'єр Шельба заявив журналістам, що чисто військовий договір країн НАТО треба було б поширити й на економічні, соціяльні та політичні ділянки. „Мусимо признатись, що мало що зроблено в цьому напрямі, а чисто військово - оборонної програми цього договору, хоч і найважнішої, не вистачає, бо слабша економічна будова однієї країни не сприяє розвиткові економіки інших союзних держав". Своє становище прем'єр Шельба з'ясував директорові Закордонних Операцій Гаролдові Е. Стассенові, секретареві скарбу Джорджові М. Гомфрі та секретареві оборони Чарлзові Е. Вилсонові. В Крайовому Пресовому Клюбі Шельба сказав, що в деяких країнах НАТО бракує робочих рук, в інших є їх забагато, але іміґраційні бар'єри не дають можливости робочій силі еміґрувати. Хоч в Італії постійно є коло двох мільйонів безробітних, все ж таки ця країна може похвалитися й деякими господарськими успіхами в повоєнних роках. Ці успіхи видно в будівельній програмі, в земельній реформі та в збільшенні національного прибутку.

Бравнелл за фінансування будови шляхів при допомозі бондів

Вашинґтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл заявив на Сенатській Підкомісії Публічних Робіт, що „це було б знаком доброї волі і відповідальности, коли б Конґрес погодився прийняти закон про ґарантію бондів, виданих на розбудову шляхів". Бравнелл заперечував твердження тих осіб, які кажуть, що запропонована президентом Айзенгавером програма будови шляхів є „фінансовим дивоглядом", бо уряд безперечно не відповідатиме за видані для цієї справи бонди. Зізнання Бравнелла різнилися з заявою генерального контролера Джозефа Кемпбелла, який не погоджувався з тим, щоб будову нових шляхів фінансувати при допомозі бондів, що їх плянує уряд Айзенгавера. Уряд пропонує видати на будову шляхів впродовж десять років 101 більйон долярів, за які збудують 40,000 миль міжстейтових автострад. Окрема корпорація мала б видати бонди в сумі 21 більйона долярів на фінансування цього проєкту.

Мічелл про успіхи на робітничому фронті

Ню Йорк, Н. Й. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив на зборах Жіночого Крайового Республіканського Клюбу в Ню Йорку, що уряд президента Айзенгавера може похвалитися найбільшими успіхами в осягненні високого життьового рівня робітництва. Відповідальність за робітниче законодавство, — сказав Мічелл, — мають в першу чергу стейтові леґіслятури, а федеральний уряд повинен тільки керувати та заохочувати стейти до праці на цьому полі. Попередні демократичні уряди старалися налагоджувати все у Вашинґтоні, самі вирішуючи важливі робітничі проблеми. Як на злий приклад такої централізації, Мічелл вказував на те, що висота допомоги на час безробіття тепер така мала, що не вистачає на прожиття. Політика теперішнього уряду зовсім інша, — вона створила такий стан, що прибутки робітників дійшли до рекордової висоти, і вже цієї весни стейтові леґіслятури мають збільшити компенсацію за час безробіття та мінімальну платню за годину праці з 75 центів до 90. У тридцяти стейтах вже збільшено допомогу на час безробіття, або стараються це зробити в найближчому часі.

Як атомова радіяція впливає на здоров'я потомства

Лос Анджелес, Каліф. — Голова Американської Комісії для дослідження жертв атомової радіяції, д-р Роберт Г. Голмес, заявив, що в десятиріччя після вибуху атомової бомби в Гірошімі можна ствердити, що потомство жертв цього вибуху не виявляє виразно шкідливих впливів атомової радіяції. Щоправда, з-поміж людей, які пережили атомову експльозію, і з-поміж їхніх потомків виявлено більшу податливість на левкомію (пістряк крови) та катаракту на очах. А назагал „нащадки людей, що пережили експльозію в Гірошімі, нормальні і здорові. Що буде з ними далі, покажуть пізніші досліди". Серед жертв атомової експльозії занотовано тимчасову неплідність.

Чи дійсно перемога над дитячим паралічем?

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Ворлд Телеґрам енд Сан" приніс повідомлення, що минулорічне щеплення сироваткою д-ра Солка виявилося на 100 відсотків успішне, бо ніодна дитина з 440,000 нащеплених не захворіла на дитячий параліч (поліо), а без щеплення між таким числом дітей повинно було бути коло 84 випадки цієї недуги, бо на 100,000 нормально припадає 19 захворінь під час пошести. Хоч це повідомлення згадує д-ра Томаса Френсіса з Мічіґенського університету, який має 12 квітня опублікувати звіт про наслідки щеплення сироваткою д-ра Солка, то з того Мічіґенського університету заявляють, що їм нічого не відомо про висліди щеплення, і що досліди над цією справою ще незакінчені. Здогадний звіт д-ра Френсіса мав би обіймати такі пункти: 1. Стовідсотковий успіх сироватки д-ра Солка, це значить через кілька років повну перемогу над цією жахливою недугою. 2. Ще не відомо, на який довгий період забезпечує людину перед дитячим паралічем сироватка д-ра Солка. 3. Треба ще вивчати, чи щеплення цією сироваткою хоронить перед недугою і тоді, коли защеплена людина вже має ознаки цієї недуги. Та на правдивий урядовий звіт про наслідки щеплення сироваткою д-ра Солка треба всім почекати до 12 квітня цього року. Сам д-р Френсіс заявив, що він не має ще готового звіту і нікого про цей звіт не інформував.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний** Крайовий Комітет повідомляє, що 27 і 28 квітня демократичні жінки матимуть в Мілвокі, Виск., свою конференцію, на якій обговорюватимуть виборчу кампанію 1956 року. Пані Кеті Лавчгейм, директорка жіночого відділу, заявила, що, на її думку, Адлей Стівенсон не буде демократичним кандидатом на президента в найближчих виборах.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт, згідно з яким Янові Цвіклінському, капітанові польського корабля „Ваторн", надано право на постійний побут в ЗДА. Цей законопроєкт мусить ще затвердити Сенат і підписати президент. За п'ять років Цвіклінський може дістати права американського громадянина.

● **Окрема команда** старалася при допомозі 925 фунтів динаміту розбити масив льоду 12 миль завдовжки на ріці Ніяґарі (від водоспаду до Янґставну), але припинила свою працю, і чекає, щоб сонце своєю силою зрушило кригу.

● **Палата Репрезентантів** ухвалила собі великодні ферії від 4 до 13 квітня. Ухвалу Палати мусить затвердити Сенат.

● **З Сіяму** привезли до Шикаґо двох 20-місячних сестер-близнят, щоб лікарі з помічччю операції їх розділили. Операція тривала три години, і перейшла успішно. Пацієнтки почувають себе добре. Дівчатка мали зрослу печінку, яку лікарі розділили.

● **Ллойд Момфорд** із Сідер Сити, Ютаг, заявив в суді, що він не зміг заплатити наложеної йому за нарушення правил їзди кари, бо його малий син проковтнув був картку, що її дав полісмен. Суддя не взяв до уваги цього оправдання і покарав його п'ятидоляровою карою.

Австрія висилає делеґацію до Москви

Відень. — Австрійський уряд прийняв запросини Молотова і рішив, що 11 квітня ц. р. виїде до Москви делеґація, зложена з канцлера Рааба, його заступника Шерфа, міністра закордонних справ Фіґля і його заступника Крайске. Австрійська делеґація має обговорити з большевиками т. зв. державний договір, яким чотири альянти з останньої війни повернули б Австрії її суверенність. Москва погодилась обговорити цю справу незалежно від усіх інших, зокрема від проблеми об'єднання Німеччини, а також погодилась на принцип, щоб після підписання державного договору в означеному там реченці всі чужі війська залишили терен Австрії. Зате Москва зажадала „ґарантій", що Австрія спротивиться всяким німецьким спробам нового „аншлюсу", себто прилучення Австрії до Німеччини, і що Австрія залишиться невтральною, отже не підпише з ніким ніякого військово-політичного союзу. Всі спроби австрійського уряду дізнатися безпосередньо від Москви, чи через своїх представників в різних закордонних столицях від тамошніх совєтських амбасадорів, як совєтський уряд уявляє собі ці ґарантії і цю невтральність Австрії, — не вдалися. Австрійська преса не приховує свого остраху, що московський уряд поставить такі вимоги щодо контролі над Австрією в майбутньому, що західні держави на це не погодяться. Є теж небезпека, що Москва захоче своїми умовами розсварити західніх альянтів, або внести неспокій в само австрійське громадянство, схвильоване 10-річною окупацією. Тому до Москви виїхали в однаковому числі репрезентанти обох найбільших австрійських партій — християнських демократів і соціял-демократів.

Для чехів єдиний рятунок — війна

Відень. — Кореспонденти західньо - европейських й американських газет одержали несподівано дозвіл приїхати до Брна в Чехословаччині, де відбувалися футбольні змагання між репрезентаціями Австрії і Чехословаччини. Вперше за кілька років чужоземні кореспонденти мали можливість відбути подорож по чехословацькій території і говорити, порівнюючи свобідно, з чехами. У розмовах з кореспондентами висловлювали інтервеніовані чехи думку, що тільки війна може зламати комуністичний тиск у Чехословаччині і що надії на будь-яку революцію в цій країні цілком пусті, бо всяку спробу повстання москалі зліквідують безоглядно на протязі однієї ночі. Скорше вірять чехи в те, що ослабити комунізм зможе економічна криза. Якщо йде про враження кореспондентів із щоденного життя в Чехословаччині, то вони підкреслюють застрашеність і вбогість населення, обильність харчів по упривілейованих державних крамницях і ресторанах, але по дуже високих цінах, відсутність приватних авт на вулицях Брна і взагалі на чеських автострадах і масову наявність розвішаних по всіх усюдах портретів Сталіна, Леніна і Запотоцького. У своїх звідомленнях кореспонденти підкреслюють неослабну релігійність чеського населення. Дві католицькі церкви, що їх вони в неділю відвідали, були сповнені вірними.

Воєнні заворушення у Сайґоні

Сейґон. — У столиці південного В'єтнаму Сайґоні почалися відкриті воєнні дії між вірними урядові військами та „приватним" військом одної з трьох опозиційних релігійних сект. Бій почався пізно ввечері з вівтірка на середу і тривав 4 години. Є багато убитих й поранених військовиків і цивільних осіб. Військо релігійної секти Вінг Ксуєн заатакувало будинок головної кватири державної поліції. Збунтовані вояки навіть зайняли на короткий час цей будинок, але залишили його, коли наспіли підкріплення для державного війська. Бій ішов також за будинок штабу національної армії Південного В'єтнаму. По обох сторонах ужито, крім звичайних крісів — скорострілів, ґранат, гармат і танків. Військо названої секти обстріляло гарматнім вогнем палац прем'єра Нґо Дінг Дісма, але стрільна не поцілили в палац, а впали в сад. Бій прийшов у висліді невдачі спроб замирити опозицію із прем'єром Нґо Дінг Дісмом. Опозиція вислала телеграму до голови південно - в'єтнамської держави, Бао Даі, який довгий час перебуває хворий у Франції, щоб він негайно призначив іншого прем'єра, який створив би уряд національної єдности. Представники ЗДА й Франції у Південному В'єтнамі, ген. Коллінс і ген. Еллі, підтримують прем'єра Нґо Дінг Дісма, вважаючи, що опозиційні релігійні секти не всилі скласти працездатного уряду. Теперішній уряд намагався включити „приватні" армії, які нараховують до 40,000 вояків, до реґулярної національної армії, яку реорганізує американська військова місія, але секти, боячись за свою силу, протиставились цьому.

„ВИШНЕВИЙ ФЕСТИВАЛЬ" У ВАШИНҐТОНІ

Правда, холод впродовж останніх тижнів причинився до того, що на цій вишні є ще більше бруньок ніж квітів, але це не могло припинити відкриття 21-го з черги „вишневого фестивалю" у столиці. Тацука Іґучі, дочка японського амбасадора, засвічує ліхтарню, що буде ознакою відкриття фестивалю. В далині видно пам'ятник Джефферсонові.

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ВІЙНИ ЗА КИТАЙСЬКІ ОСТРОВИ

ПРЕМ'ЄР ФОР ЗАКЛИКАЄ ВЕЛИКІ ДЕРЖАВИ ВИСТУПИТИ ПРОТИ НЕБЕЗПЕКИ ВІЙНИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ. — ПЕРЕДБАЧУЄ СПЕРШУ КОНФЕРЕНЦІЮ ТРЬОХ ЗАХІДНІХ ДЕРЖАВ, ПОТІМ ІЗ СССР

Париж. — Великі держави повинні погодитись в тому, щоб спільно запобігти вибухові війни з приводу китайських островів — заявив французький прем'єр Фор, уважаючи під тими островами однаково прибережні острови Матсу і Квімой, як і саму Формозу. Хоч питання тих островів не стоїть у безпосередньому зв'язку з безпекою Франції, проте обов'язком тієї країни є стежити за тамошніми подіями і дотримати вірности союзницьким зобов'язанням, — заявив далі Фор. Нав'язуючи до своєї минулотижневої згадки про те, що репрезентування цілого Китаю національ-китайським урядом, який володіє тільки Формозою і кількома маленькими островами, не відповідає реальній дійсності, французький прем'єр зазначив, що тією заввагою він зовсім не хотів пропаґувати визнання комуністичного Китаю тими, що його ще досі не визнали, ані введення китайських комуністів до Об'єднаних Націй. Визнання комуністичного режиму в Китаї залежить, мовляв, від докладних студій, ведених разом із французькими союзниками, та від поведінки комуно - китайського уряду. Французький прем'єр поклав у своїй промові натиск на відповідальності великих держав за події у „широкому світі", а преса коментує той зворот так, що Франція уважає, що не тільки далекосхідні події, але й індо-китайські та північно-африканські належать до відповідальности всіх великих держав. Фор спеціяльно закликав до виготовлення західніми великодержавами спільної політики в усіх актуальних міжнародних справах. Що торкається европейських проблем, то прем'єр Фор покликався на свого попередника Мендес-Франса, що поручав зустріч 4-ох европейських великодержав у справі з'єдинення Німеччини, однак не погодився щодо терміну, передбачуваного Мендес-Франсом. Цей останній згадував про травень 1955, тим часом Паризький договір ратифіковано місяць пізніще, як рахував Мендес-Франс, ото ж і термін конференції треба б пересунути. Фор уважає, що спершу напевне стрінуться ЗДА, Англія і Франція, щоб докладно узгіднити між собою всі детайлі, а щойно потім разом із СССР. Він признає, що все, що торкається Німеччини мусить робитися у тісному контакті й порозумінні з Західньою Німеччиною, але є проти того, щоб Західня Німеччина брала участь у конференції 4-ох воєнних альянтів. Французький прем'єр є теж проти лучення европейської справи Німеччини й Австрії з далекосхідніми азійськими справами, тим самим є проти того, щоб у зустрічі 4-ох взяв участь комуністичний Китай. Заява французького прем'єра Едґара Фора про актуальні міжнародні проблеми стоїть у зв'язку з теперішнім намаганням Франції грати на майбутнє більшу ролю в міжнародній політиці, як вона досі грала, при чому свою претенсію Франція спирає на факті доброї волі, що її, мовляв, вона проявила ратифікуванням Паризького договору, — коментують американські часописи.

Японія хоче бути посередником між Сходом і Заходом

Токіо. — Японія хоче стати посередником між двома теперішніми ворожими таборами в світі, Сходом і Заходом, — заявив японський міністер закордонних справ Мамору Шіґемітсу. При цьому він підкреслив тверду рішучість Японії зберегти якнайтісніші зв'язки з західніми державами, в першу чергу з ЗДА, але водночас бажання нормалізувати свої взаємини з Совєтським Союзом і комуністичним Китаєм. Ціллю Японії, мовляв, є спричинитися своїм промисловим експортом до підвищення життьового рівня народів південно - східньої Азії. Шіґемітсу, який на американському лінійному кораблі „Міссурі" підписав в 1945 році безумовну капітуляцію Японії, — виїздить на конференцію 24-ох азійських і африканських держав, що 18 квітня ц. р. відбудеться в місті Бандунґ в Індонезії. На цій конференції приявний буде також Чу Ен-лай, як представник комуністичного Китаю, і Шіґемітсу зможе заступати бодай частинно думку вільного світу. Шіґемітсу боронився проти закиду американців, що Японія видає тільки 2,5% на цілі армії і покликався на пацифістичні настрої японців, до яких причиняються м. і факт, що по нинішній день кількасот японців перебувають у в'язницях, як воєнні злочинці. Японці, мовляв, не розуміють, як можна вимагати від них, щоб вони збільшували свої збройні сили, і одночасно тримали у в'язниці речників колишнього японського мілітаризму. Шіґемітсу покликався на свою довгу розмову з директором закордонних операцій, Гаролдом Стассеном, про господарські потреби Японії і конечність оздоровити її фінанси.

В СВІТІ

● **У Бельгії** уряд заборонив радіостаціям подавати крім офіційних повідомлень, всі інші інформації про вуличні демонстрації католицьких школярів і студентів. Католицька опозиція оскаржує соціялістичний уряд в тому, що він порушив конституційну свободу слова.

● **Уряд ЗДА заскаржив ЧСР** до Міжнародного Трибуналу в Гаазі, жадаючи відшкодування у висоті 271,384 долярів за збитий два роки тому над німецько - чеським кордоном американський літак.

● **У Турині,** центрі італійського автомобільного промислу і водночас центрі комуністичних впливів серед робітництва, комуністи зазнали великої поразки у виборах до робітничої юнії. З 49,600 робітників, які взяли участь в голосуванні, лише 18,800, отже 39%, голосували за комуністичний список, порівнюючи з 63% в попередньому році. Робітничий комітет в фабриці автомобілів „Фіят" перейде в протикомуністичні руки.

● **Маленкова** ще не зліквідували, — він перебуває в інспекційній подорожі до різних міст в СССР, де є великі електрівні, головно на Уралі, — повідомляє західня преса, яка принесла була сенсаційну вістку, — що Маленков „зник": він мовляв, був відсутній на урочистому закінченні сесії Верховного Совєту і шведська делеґація електропромисловців не бачила його — міністра електрівень — впродовж 11-ти днів ні разу.

● **Нікіта Хрущов** виїхав на об'їзд великих сільсько-господарських районів СССР. Покищо поїхав він на з'їзд керівників сільського господарства до Вороніжу. Чи українські міста знову матимуть сумнівну честь бачити його — газети не подають.

● **Ельзе Кіндерман,** 40-літня кравчиня, працювала в американських родинах у містечку Плíттерсдорфі під Бонном, де містяться канцелярії високого комісара ЗДА у Західній Німеччині, і систематично викрадала телефонічні книжки. За кожну книжку від 1946 до 1952 року чеська розвідка платила їй по 70 долярів. Її судили за шпигунство і засудили на рік в'язниці та 5,000 марок кари.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МИР ЧИ ВІЙНА?

На американському публічному форумі прийшло до цікавих, можна сказати, пророчих дебатів: що буде — мир чи війна? Дебатів тим цікавіших, що започатковано їх у найбільш відповідальних колах. Насамперед ніхто інший, як шеф морських дій адмірал Роберт Б. Карні заявив, що китайські комуністи плянують на половину квітня атаку на прибережні китайські острови Квімой і Матсу, які є в націоналістичних руках. Своє твердження адмірал Карні базував на „інформаціях з вірогідних джерел", очевидно, розвідчих. Тим часом, президент Айзенгавер є іншої думки. Базуючись на подібних інформаціях, він уважає за мало правдоподібне, щоб червоні китайці ту воєнну акцію почали, бо на це не вказує розташування їх військ і проти цього промовляють деякі дипломатичні заходи, зокрема плянована на 18-го квітня африканско-азійська конференція, яка має відбутися в Бандунґу, Індонезія, і в якій візьмуть участь також комуністи. Подібну впевненість висловили і державний секретар Джан Фостер Доллес і Крайова Рада Безпеки.

Звичайно, напад червоних китайців на острови Квімой та Матсу може означати війну, або й ні. Це залежало б від рішення президента Айзенгавера, який має щодо цього відповідні повновласті від Конґресу, але який досі не вважав за відповідне сказати комуністам, чи Америка, зобов'язана до оборони Формози, Пескадорів та стратегічно важливих „прилеглих просторів", — включає до цього Квімой і Матсу.

Дебати на тему „мир чи війна" в найвищих урядових колах викликали поважні застереження в Конґресі. Законодавці цілком правильно вважають, що обговорення питання миру чи війни є доброю темою для публіки, але воно цілком зайве і шкідливе в найвищих політичних і оборонних колах, очевидно, коли мова про публічні дебати. Проти таких дебатів, зокрема, гостро виступили демократичні лідери Конґресу, попередивши, що це могло б змусити їх до відступлення від участи в закордонній політиці, отже до зірвання дотеперішнього принципу обопартійности в ній.

Очевидно, що ці зайві дебати про мир чи війну не перерішують самої справи. Але вони актуалізують саму проблему і з них можна поробити деякі практичні висновки також і для нашого, американсько-українського поступування. З цих дебатів виявляється насамперед велика непевність ситуації. Це тому, що питання миру чи війни не залежить ані від Америки, ані від вільного світу. Якщо б це від них залежало, то можна було б написати великими літерами МИР — і спокійно займатись своїми щоденними справами. Тим часом агресивні цілі й імперіялістичні апетити комуністів створюють щоденну загрозу війни, яку миролюбний Захід намагається відвернути, хоч здає собі справу, що цього можна досягнути тільки на деякий час. У такій ситуації проблема миру чи війни існуватиме доти, доки існує большевизм та його панування над великою частиною земної кулі, з одного боку, а загроза для вільного ще світу — з другого.

Висновок з цього простий і логічний: нам, заінтересованим зокрема визвольною українською проблематикою, треба змагати до якнайбільшої і якнайповнішої готовости на одну і другу можливість: на жахливий для українського народу теперішній „мир" і на страшну в своїх перспективах для всіх націй війну. Захід, у своїх невтомних змаганнях оминути неминучу, на його власну думку, війну, готовий на щораз нові спроби якогось порозуміння з Москвою, але рівночасно прийшов до переконання, що навіть теперішній проблематичний мир можна вдержати тільки „через силу". В такій політиці справа визволення поневолених народів, себто справа життя або смерти для них самих, є тільки предметом політичної гри в світовому маштабі. Це незвичайно складна і невідрадна ситуація. Щоб не „дразнити" большевицького аґресора, Америка в своїй офіціяльній політиці тактично „забуває" свої визвольні обіцянки і зобов'язання, для еміґраційного вжитку видвигає нікудишні непередрішенські концепції і практично продовжує попередню „політику стримування", яка не тільки не стримує большевиків, але ще й дає їм в руки ініціятиву та виключно їм залишає рішати про те, що має бути: мир чи війна.

В обличчі такої ситуації наша американсько-українська спільнота має історичне завдання: скріпити ті свідомі сили нашої країни, які не тільки знають, що без визволення поневолених народів не може бути миру в світі, але й відповідно до тієї свідомости поступають. Щоб виконати це завдання, нам потрібно максимальної свідомости, зорганізованости і активности, а в першу чергу максимальної жертвенности на політичну акцію нашої репрезентації — Українського Конґресового Комітету.

СТАТИСТИКА ПАТРІОТИЗМУ

В листопаді минулого року широко прокотилася по країні хвиля урочистих і масових церемоній прийняття нових американських громадян. Багато писалося про це і в українській пресі.

Тепер прийшов час на спокійні і холодні підрахунки. Заговорила своїм тверезим голосом статистика. Для нас цікаві такі цифри: всього в урочистих церемоніях в листопаді прийнято коло 50,000 нових американських громадян, з них 328 — українців.

Коли б прочитати, скільки писалося в одній лише „Свободі" про нових громадян, то виходить, що не варта була шкірка вичинки: що такого великого становлять 382 душі не тільки супроти сотень тисяч нових іміґрантів, які прибули до Америки за повоєнний час, але й супроти 50,000, які прийняли американське громадянство в дні 11 листопада? Але за цими сухими цифрами стоїть сумна правда: десь нові громадяни українського походження в процесі оформлення погубилися! 11 листопада прийняло американське громадянство далеко більше, як 382 українці. Можливо, що в одному Ню Йорку їх було на Поло Ґравнд в той день більше, ніж 382. Чому ж вони не зареєстрували себе як українці?

Відповісти на це питання трудно тому, що нема загального пояснення для такого поступовання. Правда, установити свою минулу державну приналежність, як українську, не завжди цілком просто: треба трохи впертости і розмов з суддями. Але я ще не знаю випадку, щоб хтось твердо настоював зачислити себе українцем — і щоб суддя відмовив. І це стосується однаково тих, що приїхали з Польщі, і тих, що вирвались з СССР. Правда, оскільки багато „східняків" хворі на „бер'озовську" хворобу і зовсім не подають прохань про прийняття в американські громадяни, — основна маса „погублених" у статистиці українців припадає, очевидно, на тих, що були громадянами Польщі. Але я сама бачила сертифікат одного письменника з Галичини, якому написали були „Поллнд" і який ходив знову до судді і добився того, що на звороті сертифікату офіційно написали і печаткою потвердили, що він є українець. Йому, бідному, попалась дуже антиукраїнськи настроєна жінка-суддя, але й її він переміг.

Хтось в „Свободі" писав про одного суддю, який сказав упертому українцеві: „Добре, я напишу вам, що ви — українець, але чому ви так гаряче змагаєтесь за Україну і вашу приналежність до неї, коли зараз же мусите офіційно зректися всяких зв'язків з нею?" Тут — характеристична помилка у мисленні: ніхто не зрікається приналежности до українського народу, і Америка не хоче ні від кого зречення його національности, його походження. Коли новий громадянин зрікається чогось під час прийняття в американське громадянство — то це тільки підданства, леґального зв'язку з тою державою. І спитати тепер, кого може так дуже журити і турбувати зречення від приналежности до такого противнародного, гібридного твору, як Українська Совєтська Соціялістична Республіка? Моральна і леґальна сторона справи цілком ясна і чиста. Чи може комусь шкода зрікатися громадянства Польщі? Звичайно, ні!

Але американські статистики підраховують національність нових громадян саме за рубрикою, де зазначено, звідки вони приїхали. Кожний сенатор точно знає, скільки й яких „майнорити" є в його стейті серед виборців — і зрозуміло, що вплив мають ті, кого там є більше. В Америці жадна справа не розпочинається без статистичних розшуків і вивчення. І отут то наші „погублені" громадяни роблять нашій спільноті велику шкоду: вони зменшують нашу пропорційну силу, обнижують відсоток українців у ЗДА, а тим самим створюють далеко важчі умови пробивання вперед нашої справи.

Далі, не настоюючи на своїм українськім минулім підданстві, ми викривлюємо з великою некористю для себе і статистику тих, хто тікають від комунізму. В Німеччині українці говорять про велику кількість втікачів з-під совєтів, а в Америці українці раптом зникають „яко обри". Більше того, ми робимо погану прислугу і нашій новій батьківщині, бо затемнюємо й викривлюємо для американських політиків картину, значення і пропорцію українських сил в боротьбі проти комунізму.

Отже, з подвійного обов'язку — перед Україною і перед Америкою — ми повинні при прийнятті в американське громадянство спокійно, але невступно домагатись, щоб нас зараховано як українців.

Як казав Линколн: „Встаньте і дайте себе порахувати"!

Л. І.

БУТИ ГРОМАДЯНИНОМ

В сьогоднішній час багато з недавноприбулих до З'єдинених Держав стають громадянами цієї країни, добуваючи для себе і для своїх дітей громадянські папери, громадянство держави, яка дала їм захист і працю і цим стала для них другою прибраною Батьківщиною.

Стати громадянином формально — це порівнюючи легка справа. Внести заяви, підписати папери, підтвердити їх зізнаннями свідків і витримати іспит із знання конституції й історії З'єдинених Держав — може кожен з тих, що живуть на території ЗДА. Куди тяжча справа бути громадянином.

В американських школах оцінюють не тільки успіхи учнів в таких чи інших ділянках знання чи фахового вишколу. Куди більше ваги прикладають там до того, що в американській мові визначується словом „citizenship", громадянськість чи громадянське ставлення. Значить воно, що учень повинен бути в усій своїй поведінці, не тільки в науці, передусім добрим громадянином, виявляти в щоденному житті всі якнайкращі громадянські прикмети.

Однією з найважливіших громадянських прикмет — це готовість допомагати в кожному випадку своєму ближньому громадянинові чи тільки мешканцеві держави, в якій живемо. Із щоденного американського життя знаємо десятки і сотки прикладів такої готовости допомогти. працею, грішми, добрим словом. Майже кожен з новоприбулих зазнав тепла тієї готовости допомогти збоку американських громадян. Майже кожного підтримала якась добра рука в тяжкі дні перших кроків на новій землі.

Ото ж бути американським громадянином визначає не тільки мати в схованці чи на стіні „сертифікат громадянства". Щоб бути громадянином ЗДА — треба мати передусім те громадянське ставлення, що характеризує кожного справжнього американця. Про це повинні пам'ятати всі ті, що стали чи хочуть стати громадянами цієї країни свободи.

Виявити свою громадянськість, свою щиру громадянську поставу можна багатьома способами і багатьома шляхами. Одним із таких способів — найпростішим і найкращим вивом вдячности державі, яка дала нам всі невичерпні можливості до свобідного життя, це — піти за прикладом американських громадян, наслідуючи їх готовість допомагати переслідуваним тією чи іншою тиранією, давати їм захист, працю і передусім свободу.

В Европі — в злиднях і під безупинною загрозою червоного терору живуть ще десятки тисяч наших земляків — тих, що примушені були так само як і ми, що сьогодні вже в ЗДА, в Канаді чи в інших країнах світу, покидати рідну землю. Допоможім їм скінчити їхнє скитання, допоможім їм здобути те, що дали нам самим американські громадяни, американська нація, — свободу й безпеку. Вистачить підписати ашуранс в ЗУАДК'у чи в Католицькому Комітеті для тієї чи іншої української родини, для того чи іншого українця, що чекає не раз цього ашурансу більш нетерпляче, як вичікували ми, що потребує його сьогодні більше, як ми ще так недавно.

В Европі чекають сотки українських родин, тисячі українців. З-поза залізної завіси прибувають нові втікачі. Допоможім їм так, як допомагали нам недавно американські громадяни, не тільки українського походження, підписуючи для нас, наших рідних і знайомих не раз і десятки ашурансів.

Докажім, що й ми зуміємо не тільки стати, але й бути з кожного погляду справжніми громадянами З'єдинених Держав, країни, що єдина сьогодні стоїть за свободу людей і народів.

Юрій Таркович

ОРДЕНИ І ЖИТТЯ

Волинське радіо Луцьк 17 березня, оперуючи різними цифрами, намагалося довести, що прибутки поодиноких колгоспів Волинської области нібито зростають. Як приклад, наводить колгосп ім. Хрущова, Турійського району, який осягнув в 1954 р. 1,800.000 рублів прибутку. За совєтською д і я л е к т и ч н о ю аритметикою, цей колгосп став уже мільйонером.

Але Радіо Луцьк в цьому ж таки пересиланні проговорилося, заявивши, що „поважна частина цього прибутку поплила назад — для дальшого розвитку колгоспної економіки. Такий відплив уже зароблених, але колгоспниками навіть не бачених грошей довів до того, що в „колгоспі-мільйонері" селяни одержали в 1954 р. тільки по 4 рублі за трудодень. Коли врахувати, що пересічно колгоспник виробляє річно коло 250 трудоднів, то в найбагатших колгоспах одержує він не більше як 1.000 рублів. Офіційний курс рубля — 4 до 1 у відношенні до американського доляра; купівельна сила, тобто дійсна вартість рубля, 20 до 1 у відношенні до доляра. На основі цих даних можна собі уявити життєвий рівень українського селянина. І само Радіо Луцьк змушене було визнати, що в колгоспі-мільйонері „платні за трудодень були невистачальними".

Порівняймо тепер ситуацію в переважаючій більшості немільйонерських колгоспах. Деяку ілюстрацію життя в таких колгоспах знаходимо в промові партійного секретаря Торчинського району (Волинської обл.) якогось Черпака. Як подає це саме радіо, 9 березня він заявив, що „в 1954 році на один трудодень видано було по два рублі і десять копійок". Якщо колгоспник виробляє на місяць, скажім, по 25 трудоднів, то його грошовий прибуток становить трохи більше як 50 рублів на місяць. За цей убогий заробіток можна купити яких 2 кіла масла або 6 кілограмів цукру (1 кг масла коштує в Совєтах 24-28, а 1 кг цукру 9.60 руб.). Не важко підрахувати, що у вільних країнах світу безробітний одержує більшу допомогу, як заробляє тяжко працюючий український селянин, навіть коли врахувати деякі сільськогосподарські продукти, які він одержує залежно від кількости вироблених трудоднів і матеріяльної ситуації колгоспу.

Большевицька пропаґанда час від часу змушена признатися, як то зле є в колгоспах, але завжди звалює вину за це на когось або потішає, що „пізніше буде краще". Дійсних винуватців, тобто Москву і її прислужників на Україні, не згадується. Натомість, при кожній нагоді підкреслюється, що тільки завдяки „рідній Москві" українські селяни „мають щастя жити під радянською владою". Московсько - большевицьких вислужників на Україні не притягається до відповідальности за все, що діється на нашій батьківщині. Навпаки, 4 лютого ц. р. в Кремлі Ворошилов урочисто відзначив орденом Леніна Грушецького, першого секретаря комуністичної партії Волинської области. Нагороджено вислужника Грушецького за те, що українські селяни одержують за трудодень всього по 2.10 рубля, чого, — як то кажуть — замало щоб жити, але забагато щоб вмерти.

Ще багато дечого можна було б сказати про діяльність нового орденоносця, яничара Грушецького, бо на Волині все недописує, все тріщить. Недавно московські „Ізвєстія" писали, що „у Волинській области врожайність сіножатей і кормова вартість сіна дуже низькі". Ситуація у волинських колгоспах настільки погана, що навіть „Правда" 12 листопада 1954 р. признавала, що „особливо у Волинській области низький рівень керівництва партійних органів, які керують колгоспними кадрами".

В минулому році тисячі нашої молоді депортовано в Казахстан і на Сибір на „освоєння цілинних земель". Тепер посилився натиск на волинську молодь, щоб їхала у вугільні копальні Донбасу або в колгоспи та радгоспи південно-східніх частин України. Це нове переселення можна пояснити тим, що в минулому році з південної України багато нашої молоді переселили в Казахстан, і тепер там нема кому працювати. Крім того, в 1954 році сільське населення південних областей України масово втікало до міста, де життя все ж таки краще. Але треба мати також на увазі, що Москва зацікавлена в розрідженні населення, а передусім молоді Волині, де ще й сьогодні живуть ідеї УПА, яка була тут зорганізована ще в 1941 році.

Переселення на Донбас пояснюється недостачею вугілля, внаслідок чого Кремль вдарив на сполох: рятуйте батьківщину, давайте більше вугілля, їдьте в шахти!..

НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

„Гієна, кат і скритовбивник" — це найчастіше вживані епітети, що ними італійські комуністи обдаровують Маріо Шельбу, прем'єра італійського уряду, який саме тепер перебуває з „місією доброї волі" в З'єдинених Державах. Сам Шельба тільки легко всміхається й ані трішки не тратить спокою й гумору, зустрічаючись з щораз новими проявами ненависти своїх земляків-комуністів. Він не може мати до них за це жалю, бо знає, що вони мають добру причину ненавидіти його й уважати його дійсно за „ворога число 1". Бо ніхто інший і ніщо інше не стало впоперек їхній владі в Італії, як Маріо Шельба.

Це було в 1947-му році, коли в третьому уряді Альчіда Де Ґаспері Шельба, як міністер пошти й телеграфу в уряді „народного фронту" Паррі й у двох перших урядах Де Ґаспері, — став міністром внутрішніх справ. Він мав тоді до розпорядження поліцію і карабінерів (італійська жандармерія), разом коло 75,000 душ, але в жалюгідному стані духа, озброєння, вивінування, харчування і платні. Єдиним засобом льокомоції тієї збройної сили, що мала стояти на сторожі ладу, були ровери, але й їх було... по одному на поліційну станицю. Коли Шельба перевірив докладно стан поліції і карабінерів, він заявив своїм приятелям: „Якби я був Толіятті, то завтра розпочав би революцію". Але назверх почав кричати, що поліція така сильна, що в кожній хвилині може розбити всяку спробу комуністів внести заколот в країну. Повторюючи це на кожному місці й перед усякими слухачами, де тільки мав для цього нагоду, Шельба витворив в Італії враження, що її поліція має бо-зна яку силу. Це зацукало комуністів, які — озлоблені, що Де Ґаспері викинув їх з уряду — приготовлялись до революції. Вони почали отягатись, боячися, що виступлять замало приготовані. Тим часом проминули єдину догідну нагоду — і втратили її назавжди, бо треба сумніватися, що здобудуть вони новий шанс в моменті, коли б на північному кордоні Італії появилась совєтська армія.

Несповна рік тривала енерґійна реорганізація поліційного апарату, силу якого побільшено до 150,000 осіб в активній службі. Всю поліцію і карабінерів змоторизовано й вивінувано модерною зброєю, включно з танками. Підвищено життьовий рівень членів поліції і карабінерів, дано їм добрі уніформи, кращий одяг, вищу платню. Створено ударні рухомі частини, що їх можна в найкоротшому часі перекидати з місця на місце. Коли Шельба побачив, що може вже дійсно опертися комуністичній загрозі, він перестав блефувати й перейшов до атаки: на найближчому конґресі християнсько - демократичної партії назвав комуністів тими прокаженими, що хочуть власною недугою смертельно заразити й розкласти нарід. І коли він тоді заявив, що „на кожне насильство відповімо насильством" — то це вже не був блеф. Виявилося це під час масових комуністичних демонстрацій, які вибухли після атентату на Пальміра Толіятті, вождя італійських комуністів, коли він виходив з парляменту. В той час, коли Толіятті боровся в шпиталі зі смертю, на вулицях Риму, Міляно, Генуї й інших міст комуністи здвигали вуличні барикади і робили демонстрації, погрожуючи революцією, яка закінчила б коротке життя італійської демократичної республіки. Але саме тоді стало видно, що апарат Шельби вже не є паперовий і словесний. Залізним п'ястуком комуністичну революцію здавлено так швидко й рішуче, що комуністи розгубилися і розбіглись. Про це яскраво оповідає Арнольдо Кортезі в тижневому „Магазині" „Н. Й. Таймсу", звідки черпаємо ці інформації.

Однак, це ще далеко не був кінець комуністичної сили, яка, зрештою, і тепер ще є поважною. У 1953 році комуністи Толіятті, на спілку з лівими соціялістами Ненні, здобули на свій список у парляментських виборах 6 мільйонів голосів. Шельба став полум'яним проповідником віри в здорові сили нації, які повинні мобілізуватись проти комуністів, а не відступати. Він постійно звертав увагу, що на 6 мільйонів осіб, які голосували за комуністів, 22 мільйони голосували проти них, а мали б багато більшу силу, якби були об'єднані. Не зважаючи на велику кількість італійців, які все ще були членами комуністичної партії, або дали стероризувати себе, тяглись

(Закінчення на ст. 3-ій)

Володимир Барагура

ВІДПОВІДЬ НА „НЕГАРНЕ СЛОВО" П. ВОЛИНЯКА

(1)

У своїй доповіді „Дитина й її література", що була фейлетонами опублікована на сторінках „Свободи", у розділі про видавців я зробив, між іншим, кілька речових критичних зауважень про видавничу діяльність власника „Нових Днів" п. П. Волиняка в ділянці літератури для дітей і шкільних підручників. Мої міркування йшли в такому напрямі: 1) п. Волиняк безкритично фотокопіює підсовєтські видання, подаючи їх за оригінальні видання „Нових Днів", ніде бо не зазначує, що це — передруки большевицьких оригіналів; 2) через таке безкритичне фотокопіювання п. Волиняк залишає в своїх виданнях змосковщений правопис, засмічує москалізмами мову, а що найгірше і незгідну з нашими національними та виховними інтересами загальну тенденцію оригіналів; 3) п. Волиняк тушуванням, а то й усуванням релігійних і підкресленням своєрідних соціяльних моментів діє на шкоду українським виховним ідеалам; 4) п. Волиняк нехтує правами живучих українських авторів, використовуючи їх твори без їх згоди і змінюючи довільно чужі твори. Те саме робить з творами раніших письменників, в тому числі й Тараса Шевченка; 5) з уваги на те, п. Волиняк поставив під великий знак запитання свою компетентність у ділянці видання дитячої літератури й шкільних підручників.

І надармо в своїй, трохи згаряча, написаній відповіді (див. „Нові Дні" ч. 61 за лютий 1955 р.) п. Волиняк патетично закликає на свою оборону св. Василія Великого й Симона Петлюру. Краще було б йому залишити в спокої цих двох великих людей — угодника Божого й державного мужа, бо їх цитати не дуже то пасують до тону, яким написана Волинякова відповідь.

Пан Волиняк уникає речової відповіді, а всю дискусію намагається вести в формі лайки, наклепу й глузування, спихаючи її на рейки „західняцтва", „г а л и ч анізму", „католицтва", „звірячої засади з таборових часів", мовляв, ці моменти диктували мені закиди проти нього. Щоб з'єднати собі це більше спочуття читачів, а мене представити, як „засліпленого парафіяльного провінціяла" та „регіоналіста-антисоборника", п. Волиняк дає себе патетично „розстріляти за Петлюру", а мене театрально запитує: „... і чого ж Ви так ненавидите того Петлюру?" Чи стати в обороні Петлюри, значить ненавидіти його? На мою думку, Петлюра не заслужив на те, щоб п. Волиняк ставив його в контекст матеріялів видань, уся тенденція яких є запереченням ідеалів, що за них боровся Симон Петлюра.

Та все те дарма.

Факт, що п. Волиняк дістав одночасно критику своєї видавничої діяльности на полі дитячої літератури й шкільних підручників аж у кількох один від одного незалежних газетах і журналах — не випадковий. Причиною цих рішучих виступів було затривоження нашого громадянства фактом, що за формування душі української дитини при помочі друкованого слова взялася людина наскрізь у педагогіці й дитячій літературі некомпетентна. Видавані п. Волиняком шкільні підручники й лектура для дітей ані ідейно, ані мистецько, ані педагогічно, ані методично, ані дидактично не відповідають вимогам нашого національного й виховного ідеалу, бо вони безкритично копійовані зі зразків з-поза „залізної заслони", зразків від яких ми вийшли на еміґрацію. І був останній час ударити на сполох. Ці видання дістаються і до шкіл, ведених нашими духовними й церковними колами. Тим часом, у цих виданнях „проскрибоване" слово Церква й Бог, затерті сліди релігійного виховання, як це зробив п. Волиняк у деяких казках, у „Харитї" М. Коцюбинського й у „Фарбованому лисі" І. Франка.

Ось факти:

Пан Волиняк передрукував окремими книжечками, або в читанках „українські народні казки", упорядковані й „зредаґовані", тобто на совєтський лад сфальсифіковані, Оксаною Іваненко. Через те фактично ці казки перестали вже бути народними, а стали властиво творами самої Іваненко, бо упорядчиця не тільки дала їм власну обробку, але й допустилася фальсифікацій їх оригінальних текстів, як вони були записані етнографами. А п. Волиняк ніде не зазначив, що це — фальсифікати Іваненко, а передрукував їх, давши під ними свій підпис — „зредаґував П. Волиняк". Тим самим взяв він на себе відповідальність за фальсифікований текст оригіналів. Викинувши за Іваненко з тих казок увесь релігійний елемент, п. Волиняк позбавив нашу духовість (а казки — її глибокий вияв) її основних вартостей і притаманностей: християнізму і релігійности. У Іваненко це зрозуміле — вона живе в совєтській дійсності, але чим керувався п. Волиняк?

У читанці „Київ" вміщена казка-переказ „Кирило Кожум'яка". В оригіналі казки, в листі князівни до князя-батька є:

— Я за нього і за вас буду довіку Богу молитися"..

У редакції (Іваненко-) Волиняка:

— Я вам і йому буду довіку щастя благати".

В оригіналі (сцена боротьби Кирила із змієм):

— „А тут дзвони дзвонять, люди молебні правлять".

У (Іваненко-) Волиняка:

— „А тут дзвони дзвонять" — далі пропущено.

В оригіналі (після перемоги Кирила):

— А коли переміг, то народ так і сплеснув руками — „Слава Тобі, Господи!"

В редакції (Іваненко-) Волиняка:

— Народ так і сплеснув руками: „От так Кирило! От так Кожум'яка!"

Те саме з казкою „Названий батько" (читанка „Київ"). Усі релігійні моменти дбайливо усунені. Заінтересованих читачів відсилаю порівняти оригінальний текст казки, вміщений у збірничку для дітей „Привіт, Україно, Тобі", видання „Євшан-Зілля" з фальсифікованим текстом п. Волиняка.

Пан Волиняк скаже, що він не винен, бо це зробила Іваненко. То чому підписав, що це його редакція, замовчуючи ім'я фактичного редактора й фальсифікатора? Зрештою, легко можна дістати тут оригінальні тексти цих казок, нащо брати совєтські. Коли ж п. Волиняк заперечить, що ці казки взяв від Іваненко, то значить — сам допустився фальсифікації.

У читанці „Київ" на сторінці 55-ій вміщений вірш Т. Шевченка, де, між іншим, подане закінчення до поеми „Суботів". У Шевченка згадане місце звучить: „Церква-домовина розвалиться....", у п. Волиняка: „Розпадеться домовина..." Слово церква п. Волиняк скрупулятно усунув...

А ось приклади з „Фарбованого лиса": в оригіналі — „Господи, яке страхіття!" У п. Волиняка: „Ой, яке страхіття!" (читанка „Лани", стор. 67). В оригіналі: „Слава Богу, що живий!" У п. Волиняка це речення випущене. В оригіналі: „Господи, аж скрикнув бідолашний". У п. Волиняка: „Аж скрикнув бідолашний" (стор. 68). В оригіналі: „Ой Господи!" У п. Волиняка: „Ой, ой!" В оригіналі: „Проживемо, мов у Бога за дверми". У п. Волиняка це речення випущене. В оригіналі: „жив собі, як у Бога за дверми". У п. Волиняка: „жив добре" (стор. 70).

АМЕРИКАНСЬКІ ІНДІЯНИ ХОЧУТЬ ЖИТИ ЛІПШЕ

Уперше в нашій історії американські індіяни самі розпочали рух за переведення довгорічної програми для ліквідації злиднів, браку освіти та професій і низького рівня здоров'я серед 400,000 американських індіян. Плян цей прийнято на одинадцятій річній конвенції Національного Конґресу Американських Індіян у листопаді минулого року і подано до 84-го Конґресу З'єдинених Держав 21 лютого ц. р.

Цей плян складається з дев'ятьох головних пунктів. Мета цього проєкту — спонукати Конґрес забезпечити індіянські резервати такою самою допомогою, яку З'єдинені Держави подають іншим малозабезпеченим країнам по інших частинах світу. Інакше кажучи, Індіянський Дев'яти-пунктовий плян нагадує наш Чотири-пунктовий плян програми технічної допомоги — допомогти індіянам допомагати самим собі.

Дев'яти-пунктова програма містить у собі пропозицію розвивати мінеральні та лісові ресурси, що існують по багатьох індіянських резерватах. Дуже часто індіяни живуть у злиднях, тоді як земля під їх ногами має багатства у вигляді мінералів, бо невміння та відсутність коштів перешкоджає їм використати ці багатства для свого добробуту.

Інша пропозиція полягає в тому, щоб дорослі індіяни набули практики фармерських або фабричних робіт, подібно, як ветерани війни мають спеціяльну програму набування фахів, оплачувану федеральним урядом. Є також велика потреба в більшому числі шкіл і в поліпшенні цих шкіл. З усього числа 400,000 індіян 61,000 не знає англійської мови, а біля 59,000 зовсім неписьменні. Для деяких невеликих племен уряд запровадив досить добрі школи, але в інших місцях величезне число індіянських дітей не мають змоги набути бодай якунебудь освіту, і тим забезпечити собі ліпше майбутнє. Навіть не зважаючи на успішні намагання Комісара для справ індіян прикликати ще 7,000 дітей з племені Наваго протягом 1954 року, на кожного члена 65,000-го плем'я Наваго припадає пересічно тільки один рік шкільної науки.

Жадна національна група в З'єдинених Державах не потребує такого негайного розв'язання своєї проблеми здоров'я. У шістьох повітах, де переважно живуть індіяни племен Наваго та Гопі, дитяча смертність сягає числа 139.4 на тисячу народжених немовлят, у порівнянні до 29.0 на тисячу в цілих З'єдинених Державах і до 33.2 на тисячу серед індіянського населення, що живе в тих самих стейтах. Чотири інші племена мають ще більший відсоток смертности, аніж Наваго та Гопі, а ще два інші тільки трохи менший.

Недоживлення зробило індіян дуже мало відпорними на туберкульозу. Обслідування промінням Рентґена виявило 20 випадків активних сухот на кожну тисячу індіян.

Зважаючи на те, що головна причина всіх цих лих — бідність, Дев'яти - пунктова програма закликає уряд подати індіянському населенню фінансову допомогу. Передбачається розвинути розроблювання лісових масивів і затруднити там працездатне індіянське населення, а також створити земельний фонд, щоб індіянські племена мали змогу плекати землю та худобу, а також господарський ремaнент і розпочинати торгівлю або якусь промисловість.

„Ми не просимо видавати якісь спеціяльні закони для переведення в життя нашої програми", — сказала п. Елена Пітерсон, виконний директор Національного Конґресу Американських Індіян. „Але ми просимо Конґрес ознайомитись з намірами та пропозиціями американських індіян у зв'язку із розв'язанням їхньої проблеми. Ми сподіваємось, що Конґрес поставиться якнайсерйозніше та найглибше простудіює наші пропозиції".

(Загальна Рада)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

РУСИФІКАЦІЯ ЛЬВОВА

„Радянська Україна" з 5 лютого ц. р. друкує репортаж своїх кореспондентів І. Досенка і Я. Тумаркіна про життя у Львові під назвою „Нове обличчя старого міста". Передруковуємо дослівно один уривок з цього репортажу, який як не можна краще, свідчить про те, якими темпами іде русифікація столиці Західньої України Львова. Ось як виглядає сьогоднішній Львів, „вогнище культури і науки", за словами кореспондентів:

„. . . Восьма година ранку. На вулицях Львова з'являються розклеювачі афіш. В їх товстих папках — театральні афіші, плякати, оголошення. Зупинимося біля однієї з реклямних тумб. Про що сповіщають сьогодні барвисті афіші? Оперний театр запрошує львов'ян на нову виставу — народну драму М. Мусоргського „Борис Годунов", яка йде вперше на сцені Львівського оперного театру.

В театрі імені М. Заньковецької ставиться п'єса Ярослава Галана „Човен хитається" — гостра сатира, де викривається продажне нутро українських буржуазних націоналістів.

Російський драматичний театр показує сьогодні інсценізацію відомого твору Героя Радянського Союзу Д. Медведєва „Сильні духом".

Юні глядачі дивитимуться в театрі імені Горького „Чудового хлопчика" Є. Рисса, а малятам театр ляльок покаже „Діда Мороза".

Любителям симфонічної музики пропонується відвідати концерт Державного симфонічного оркестру УРСР, під диригуванням народного артиста СРСР Натана Рахліна.

На екранах 23 кінотеатрів міста демонструються радянські, китайські, польські, чеські, угорські та індійські картини. В театрі науково-популярного фільму йде новий документальний фільм „376 днів на дрейфуючій крижині".

„ТАК І ДОСІ ДАХ ШКОЛИ ТЕЧЕ"

В цьому ж числі „Радянської України", Д. Мельник, директор Гайсинської середньої школи Нр. 3. (Вінницька область), друкує такого характеристичного для підсовєтських умовин листа:

„В 1952 році представник Вінницької проєктно - кошторисної контори т. Трахтенберг, оглянувши приміщення Гайсинської середньої школи № 3, зробив висновок, що весь дах його з'їдений домовим шашелем і вимагає негайного ремонту.

Згідно з кошторисом, для повної заміни даху потрібно 70,000 карбованців, 100 кубічних метрів хвойного лісу і 1,200 листів шиферу (школа капітальна, двоповерхова).

Я звернувся до Вінницького обласного відділу народної освіти з просьбою виділити відповідні кошти і матеріяли. Але мені відповіли, що ні грошей, ні матеріялів у них немає. Нічим не допоміг в цій справі і Вінницький облвиконком. Минув рік. Я знову порушив питання про заміну даху в школі, і знову — безрезультатно.

Так і досі дах школи тече, руйнується і може зовсім завалитись. Міськрада і райвиконком за два роки прийняли чимало постанов у цьому питанні. А грошей і матеріялів для заміни даху так і немає".

● **На летовищі в Ню Йорку** пан і пані Річмонд В. Ернесс зустріли чотирирічну японську сирітку, коли вона прилетіла літаком з Японії. Брат пані Ернес побачив цю сирітку в сиротинці в Японії на Окінаві, і порадив своїй сестрі її адоптувати. Дівчина сама прилетіла з Японії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Молодь у поклоні Шевченкові

Філія УККА у Филаделфії започаткувала небуденну річ: окреме святкування Шевченкових роковин українською молоддю. В цьому році відзначає Филаделфія Шевченкові дні двома концертами: один із них — це загальне свято і другий — це спеціяльний концерт для молоді.

Цей молодечий концерт відбувся в неділю, 20-го березня у великій залі Клюбу Горожан і залишив справді свіже і відрадне враження. Всю програму з малим вийнятком виконувала сама молодь та й теж і в переважній більшості юнаки й дівчата, а то й діти були учасниками свята.

Програму розпочав Хор Молоді, під управою Юрія Оранського відспіванням „Заповіту". Члени хору — це шкільна молодь. Кілька десяток хлопчиків і дівчаток у гарних, запроєктованих з мистецьким смаком строях (у білих блюзочках з чорними кокардами під шию) та й їх бадьорі дзвінкі голоси викликали зворушення. Це гідне похвали діло, яке започаткував Музичний Інститут у виді цього Хору Молоді, має не лише завдання для плекання музичної і співацької культури, але й виховне значення, і йому треба дати підтримку.

Доповідь про Шевченка виголосив Іван Головінський. Та доповідь була справді доповіддю, яка могла б бути у програмі поважної академії. А тут треба було виголосити коротку і дуже популярну гутірку для дітей про життя нашого Поета, навіть у формі оповідання.

Успіх мала у фортепіяновому сольовому виступі молоденька Оксана Огродник, одна з кращих учениць Українського Музичного Інституту. Вона відограла „Прелюд" Левка Ревуцького і фортепіяновий концерт Шумана „Віденський карнавал".

Шевченків „Сон" (На панщині) виголосила маленька Леся Ганін дуже свобідно і з правильним українським наголосом. Другу деклямацію, Подражаніє 9 псальму виконала з експресією учениця середньої школи Уляна Надраґа, яка вже має за собою виступи на різних академіях і концертах.

В програмі взяла участь Зіна Нечитайло - Рег, яка при акомпаніяменті проф. Лідії Бульби відспівала дві арії до слів Шевченка: Лисенка „Плавай, плавай, лебедоньку" і Стеценка „Нащо мені чорні брови".

Пластова струнна оркестра, під управою Володимира Масюка, виконала чотири пісні до слів Шевченка — пісні, які стали вже народніми. Гарно прозвучали: „Думи мої, думи мої" і „Реве та стогне" Безкоровайного.

Хор Молоді співав ще пісню „Утоптала стежечку", а Відділ СУМА виконав мело-деклямацію „Думи мої".

Програму дбайливо підготовила культурно - освітня референтка Філії УККА, пані Іванна Савицька. Але в наступних роках треба всю програму виключно обмежити до молодечих виконавців — до виконавців з-поміж шкільної молоді. Треба теж подбати, щоб у святі взяла участь уся шкільна молодь зорганізовано по школам. Імпреза у Филаделфії зібрала коло 200 молодих „громадян,", а їх у Филаделфії напевно вдесятеро більше.

Т.

НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

в їх хвості, чи окуплювались їм даниною до партійної каси (промисловці й багатирі), політична ситуація в Італії значно покращала: найсильнішою партією стала центрова християнсько-демократична, яка бльокувалась чи то направо (з лібералами, монархістами) чи то наліво (з правими соціялістами), але завжди поминала комуністів. Альчідо Де Ґаспері був лідером не тільки партії, але й всієї країни, а Маріо Шельба — одним з його найближчих прибічників і співробітників, так, як був ним колись у відношенні до Дон Луїджі Стурцо, основника партії „популярів" (народників), попередниці християнсько-демократичної.

Маріо Шельба прийшов на світ у 1901 році в тій самій місцевості Кальтаджіроне на Сицилії, де, незабаром після першої світової війни, активно виступав духовник-проповідник і політичний діяч, Дон Луїджі Стурцо. Цей останній опікувався молодим Шельбою, що походив з бідної родини, і допоміг йому здобути високу освіту. Шельба став доктором правничих наук і почав був навіть адвокатуру, але довго адвокатською практикою не займався, будучи секретарем свого опікуна й учителя. Коли після фашистського перевороту в Італії Стурцо мусів втікати за море (він жив довгі роки в Брукліні, дільниці Ню Йорку) — Шельба залишився в Італії, як його тайний повірник і інформатор. Зараз після другої світової війни колишні „популяри", які перебували в підпіллі, законспірувались, щоб не допустити до влади комуністів. Їх Християнсько-демократична партія стала першою в краю. Після відходу Де Ґаспері від уряду і короткого періоду урядування також християнського демократа, економіста Пеллі, Маріо Шельба став прем'єром, опершись на невеличку більшість кільканадцяти голосів (голосування в сенаті 26 лютого 1954 р. дало вислід: 123 „за" і 110 „проти"). Проте, він втримався до цього часу при владі, а ратифікація в обох палатах італійського парляменту Паризького договору при повному безсиллі комуністів, які раніше погрожували, що радше штовхнуть Італію в громадянську війну як допустять до її згоди на озброєння Німеччини, — було у великій мірі його особистим тріюмфом.

У травні ц. р. закінчується семирічна каденція президента Італії, проф. Луїджі Інавді. Тоді, згідно з конституційною традицією, уряд Шельби автоматично подасться до димісії. Але він має найбільші шанси створити новий уряд і доводити далі своїм землякам і світові, що Італія має впорядковані відносини і тривку владу.

Невисокого росту, грубенький, лисий, короткозорий, тип радше купця чи „дрібного буржуя", зразковий чоловік і батько одної доньки, у манерах і формах вислову радше флегматик, як пристрасний борець, Шельба є, проте, передовим борцем за очищення Італії від комунізму. Не диво, що знайшов він у Вашинґтоні найтепліше прийняття. На летовищі привітав його не тільки державний секретар Доллес, але й віце-президент Ніксон, а вся американська публічна опінія ставиться до нього з найбільшою симпатією і пошаною, як до дійсного приятеля і союзника.

● **„Війну в Кореї можна було виграти"** — заявив колишній командант американської 8-ої армії, генерал Джеймс Ван Фліт, який прибув до Сеулу спеціяльно для того, щоб взяти участь у святкуванні 80-річчя Синґмана Рі. У квітні й травні 1953 року генерал Ван Фліт вислав був три воєнні пляни, які ґарантували перемогу у війні, але ні один з них не знайшов апробати зболку американських чинників, — заявив генерал, шанований корейцями, як їх щирий приятель, ворог комуністів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Алентавн, Па.

Шевченківський концерт

Як і щороку, місцева православна парафія Пречистої Діви Марії улаштовувала 20 березня концерт в пошану нашого учителя, будителя і пророка, Тараса Шевченка.

Урочистість вікрив місцевий парох о д-р В. Левицький, а по відспіванні парахіяльним хором американського гимну, реферат про значення і ролю Т. Шевченка у формуванні нашого народу як нації, виголосив Василь Каралуп.

В концертовій частині свята брали участь здебільшого діти парафіяльної шкілки (у школі є поверх 60 дітей). Деклямували: Шевченкові вірші по-англійськи — Джуди Вороняк, Олена Чорнявська, Варвара Малий, а по-українськи — Тарас Чубенко, Джіні Пундяк, Марія-Анна Гулькевич, Марія-Анна Федорак, Олег, Ігор, Оксана і Люба Левицькі. На акордеоні грав Олег Левицький і окремо на скрипці грала Варвара Малий при піяновім супроводі Гльорії Ланденслаер.

Із доросту, по-англійськи деклямувала Дольорес Рад „Заповіт" і по-українськи Григорій Облещук — поему „Холодний яр". Дует „Зоре моя вечірняя" виконали Розалія Облещук та Стефанія Король, а сольо із „Запорожця" „Місяцю ясний" відспівала Розалія Облещук. Дві останні точки виконувала на фортепіяні Гелен Рожко.

Вкінці парафіяльний хор, під управою Василя Каралупа, дяко - вчителя нашої парафії проспівав пісні: „Ой, горе тій чайці", М. Леонтовича, „Ой, вербо, вербо" теж Леонтовича, „Стоїть явір" Гайворонського та „Заповіт" К. Стеценка. Відспіванням українського національного гимну закінчено свято. На цілі Українського Конгресового Комітету зібрано 25.30 долярів.

Т. Ч.

Балтімор, Мд.

Шевченківське свято в Українській Православній Громаді

В неділю, 13-го березня ц. р., українська православна громада в Балтіморі, у своїй церкві Св. Арх. Михаїла, врочисто відправила панахиду по Т. Шевченкові, а о 5-ій год. ввечері, в церковній домівці, була влаштована святочна академія, присвячена життю і творчості Генія українського народу. Доповідь виголосила вчителька Рідної Школи, при нашій парафії, пані Н. Сеньків.

Доповідь була старанно підготовлена і звернула на себе увагу слухачів своєю оригінальністю. Окремі точки мистецької програми були включені в доповідь, себто, вони її переплітали. Останні були вміло підібрані і влучно ілюстрували доповідь. На вступі доповідачка коротко зупинилась над питанням величавого культу, яким український нарід, немов оповиває постать свойого Генія. Переходя з ряду до важливіших дат з життя і творчости Поета, особливу увагу звернула вона на літературно - мистецьку та глибоко ідейну сторону поетичної спадщини Т. Шевченка.

В мистецькій програмі вечора брали участь діти Рідної Школи при нашій парафії. Учениця Валентина Павлюк з відчуттям віддеклямувала уривок з баляди „Утоплена" і „Мені однаково". Також діти: Зося Сущик, Микола Ващенко, 5-річний Іван Чумак і 4-річна Віра Сущик та інші гарно деклямували вірші та уривки з творів Шевченка.

Батьківський Комітет (голова Іван Гриненко) подбав про скромний буфет з пісними закусками для дітвори і дорослих. Церковний хор, під керівництвом настоятеля парафії о. Андрія відспівав „Реве та стогне Дніпр широкий", „Сонце заходить" і „Заповіт". Академія закінчилась відспіванням Національного Гимну.

Н. С.

Дітройт, Міш.

Опера „Катерина"

Український Дітройт побачить вперше на своїй сцені, як прем'єру, оперу М. Аркаса „Катерина". Ставить її український дітройтський театр „Українська Сцена", що виріс із драматичного гуртка СУМА ім. Орлика. Театр „Українська Сцена" об'єднав біля себе такі визначні мистецькі сили, як оперні співачки Вероніка Максимович і Наталя Носенко, артистів співаків, як Ф. Погорілий, П. Садовий і Е. Попов, та акторів і діячів українських театрів, як Наталя і Богдан Сарамага, Ольга й Іван Федчишин, Микола Кавка і другі. Прем'єра „Катерина" буде поставлена в У. Н. Домі в неділю 3-го квітня й безперечно дасть українській громаді милу культурну розвагу. Опера „Катерина" скомпонована М. Аркасом на тлі поеми Т. Шевченка „Катерина" й має високу вартість з національно-морального боку. Театр „Українська Сцена" присвячує виставу прем'єри відзначенню Шевченкових роковин.

В обсаді опери „Катерина" беруть участь Вероніка Максимович — Мати, Наталя Носенко — Катерина, Ф. Погорілий — Батько, Е. Попов — Андрій і П. Садовий в ролі Івана. Оперою, яка ставиться при симфонічній оркестрі з поверх 20 музикантів та хорові з 40 осіб, диригує Богдан Сарамага. Танці готує артист Микола Кавка, а мистецьким керівником є Іван Федчишин.

Давніше Театр „Українська Сцена" поставив з великим успіхом побутові драми „Мати Наймичка", „Безталанна" та „Ніч під Івана Купала".

М. Ш.

Міннеаполіс, Мінн.

Молоді мистціописуються

Коли в неділю, дня 6 березня ц. р. зібралася біля Маргарет Бері Гавз в м. Міннеаполісі невелика громада людей, яка складалася переважно з батьків та приятелів мистецтва, що прийшли послухати виступів молодого музикального та співочо - вокального доросту Твін Сиві, то треба було радіти, дивлячись на тих, що їм доля та талант судили облагороднювати невмируще мистецтво, збагачуючи мистецько - культурні сили нашого народу.

Програма виступів складалася з двох частин: з дитячого попису фортепіянового виконання та із сольових виступів кількох мистецьких сил молодого українського покоління Твін Сиві. Обидві групи виконавців репрезентували школу, що її вже від кількох років веде в Твін Сиві музикальне талановите подружжя — Любов Терентіївна Мартиненко та її славний чоловік, проф. Олександер Антонович Мартиненко з Міннеаполісу.

Першу частину програми розпочала, після короткого вступного слова заповідача концерту, маленька Аня Романенко, яка вправно та з душевною рівновагою і дитячим спокоєм виконала кілька фортепіянових завдань школи Басра, показавши своє добре розуміння музикально - фортепіянового мистецтва, за що була щедро нагороджена рясними оплесками присутніх.

На зміну молоденькій учениці, її старший брат, Богдан Романенко виконав вправи Басра чч. 63, 64, 67 та дещо складнішу коротеньку музикальну історійку.

Богдан Мельниченко, здібний внучок п-ства Мартиненків, гарно пописався ще більш досконалим виконанням творів Басра та Моцарта (вправа ч. 74 та Сонатіна).

Справжнім пописом був виступ молодої піяністки Ірини Біляк, доньки о. Ст. Біляка, настоятеля парафії св. Михаїла в Міннеаполісі.

В той час, як перші виступи заповідач порівняв із першими цеголками в величезнім спорудженні музикального таланту одиниці, то виступ Ірини Біляк, він влучно порівняв з закінченою будовою, що потребувала єдиного — архітектурного та декораційного завершення й вдосконалення.

Здібна молода піяністка виконала такі твори: „Місячну сонату" Бетговена, „Октобер" Чайковського та „Прелюд" Рахманінова.

Останній твір був виконаний не лише технічно добре, але й з добрим розумінням твору та автора. В подяку за це присутні нагородили молоду талановиту піяністку гучними оплесками.

На жаль, інші, не менше талановиті учениці з музичної школи пані Мартиненко, на концерт не з'явилися, так що повної порівняльної оцінки всіх учнів Твін Сиві не можливо зробити. Треба сподіватися, що це буде не останній раз у мистецькім життї м. Міннеаполісу, коли й інші учениці сміливо задемонструють свої вміння.

В другій частині концерту молодий баритон з Сент Полу, Ростислав Серафимович очарував присутніх гостей своїм, все більше та більше, вдосконалюваним сольовим виконанням. Він проспівав пісню Сірка „Ой, не цвіти буйним цвітом", муз. Фоменка, та „Реве та стогне Дніпр широкий", муз. Лисенка, при фортепіяновому супроводі Ірини Біляк та Л. Мартиненка.

Відома співачка Твін Сиві, учасниця багатьох імпрез та національних свят, багатьом знана ще з Европи, Зоя Мельниченко (до речі, вона і донька п-ства Мартиненків) закінчила вечір чарівним співом пісні „Ой, не світи, місяченьку", муз. Лисенка та пісні Одарки „Ой, казала мені мати", муз. Гулак-Айтемовського.

Завершенням вечора був зворушливий виступ проф. О. Мартиненка, який в коротких змістовних словах закликав присутніх та все українське громадянство цінити своє національне музично - мистецьке покоління, як зіницю ока, та всіляко сприяти його розвиткові в майбутньому.

Інж. А. Романенко подякував від імени батьків вчителям за їх цінну працю та за їх спільний великий вклад в мистецьку скарбницю нашого народу.

На вечорі було присутніх понад 30 осіб і зібрано 14 долярів, які вишлеться для шкільної дітвори в Европі.

Д-р О. Лютий-Лютенко

Пасейк, Н. Дж.

Шевченківське Свято

Цьогорічне Шевченківське Свято в Пассейку відбулося, як і минулих років, заходом місцевої Філії УККА, в залі місцевої греко-католицької церкви в суботу, 19-го березня. Участь у Святі брали молодечі організації Пласт і СУМА, хор Філії УККА, а також окремі громадяни.

Програма Свята, досить стереотипного характеру: „Заповіт", реферат, деклямації, сольоспів і хорові виступи, виконана на пересічному рівні. Відмітити треба, що в програму введено також фортепіянові соля, а саме: Шопена „Ноктюрн" і Геллера „Емпромптю", що їх виконувала пластунка Лідія Рудницька і Шумана „Ауфшвунг" у виконанні пластуна Богдана Кобзаря. Обоє виконавці є учнями Українського Музичного Інституту і їхні виступи вирізнялися. Також замітний був виступ п. Євгенії Ковальської, молодої вчительки публічної школи в сусідньому містечку Вайкоф, яка, побіч своєї вчительської праці і студій музики, знаходить також час, щоб брати участь в активному українському житті. Вона відспівала: „Минули літа молодії", „Садок вишневий" і, як наддаток на вимогу публіки, „Хусточко моя". Акампаніював їй наш відомий провідник оркестри п. В. Гірняк.

На жаль, майже всі національні свята в Пассейку святкуються подвійно, так що і цьогорічне Шевченківське Свято не було вийнятком. В неділю, 13 ц. м., місцева Православна Громада мала своє окреме Шевченківське Свято. Важко ствердити причину цього явища. Чи справа тут в неспроможності Філії УККА об'єднати всі місцеві організації, не тільки на папері, але і в дійсності, чи може в особистих амбіціях, не відомо. У всякому випадку варто б українцям Пасейку застановитися над тим.

Про працю Філії УККА в Пассейку в загальному мало відомо, якщо не брати під увагу декількох академій та забав, що відбуваються кожного року. Здається, що українці Пассейку, не пробують ще виходити поза межі „українського ґетта". Така робота як, напр., у сусідніх громадах у зв'язку з Днем Соборности (Джерзі Сиві, Нюарк і навіть менші), тут ще не відома. І над цим пора застановитись українцям в Пассейку, тим більше, що напевно найдуться між ними потрібні до цього люди.

Р. М. Л.

Торонто, Канада

Збори Відділу Українського Народного Союзу

Найбільший Відділ ч. 432 УНС в Канаді, понад півтори тисячі членів, відбув свої річні Загальні Збори в неділю, 13 березня, в Українськім Національнім Домі, 297 Каледж. З огляду на статутові постанови, Збори відкрив голова Відділу д-р Василенко з одногодинним спізненням. По вшануванні пам'яті померлих членів на чолі з пок. д-ром Л. Мишугою та перевіренні членів уряду й усього членства головою Відділу, Збори вибрали предсідника Зборів д-ра Степана Росоху, заступником Іллю Курмана, а секретарем Богдана Зорича.

По вичерпанні звітів, розгорнулась обширна дискусія над позитивами і недоліками праці Відділу. В дискусії взяло участь багато членів. Дискусія була цікава і на високому рівні, з метою покращання відносин у Відділі та пожвавлення в ньому організаційної та ідейної праці на майбутнє. Особливо звернено увагу на придбання нових членів і збереження в рядах Союзу молодої ґенерації, за яку платили членські вкладки їхні батьки. Як виходило зі звіту фінансового секретаря, певний відсоток тієї молоді, ставши повнолітніми, замість продовжувати плачення членських вкладок до УНСоюзу, анулює свої поліси і вибирає готівку. В результаті дискусії, Збори висловили свої побажання до нової Управи, щоб на майбутнє поодинокі функціонарі Управи Відділу ішли якнайбільше на зустріч членству УНСоюзу, щоб час-до-часу влаштовували інформативні членські сходини, щоб на час стягати і відсилати своєчасно до Централі членські вкладки, бо не додержування цих передумов непотрібно створює неясності, викликає комплікації і спричинює Головному Урядові УНСоюзу зайві труднощі.

По вичерпанні дискусії і уділенню абсолюторії старій Управі, вибрано нову Управу Відділу ч. 432, до якої увійшли: Микола Мота — голова, Володимир Несторовський — заступник, Онуфій Максимів — рек. секретар, Богдан Зорич — фінансовий секретар, Ілля Курман — касир. Контрольна Комісія: д-р Степан Росоха — голова, Михайло Фуртак — заступник голови і Петро Веприк — секретар. Комітет хворих очолив Пилип Міґусь, а прочих членів доручено добрати новій Управі.

По обміні думок щодо 60-літнього ювілею УНСоюзу в Торонті, закінчено Збори відспіванням національного гимну.

Д. Білак

Повідомляємо, що ціна оголошення величиним 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.

Адміністрація.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Свобода" 194 Відд. повідомляє, що в суботу, 2-го квітня, в Народному Домі, на 2 поверсі, в залі ч. 31, о год. 4-ій починаючи відбудуться чергові збори присвячені пам'яті покійного Д-ра Луки Мишуги з доповіддю голови Товариства, д-ра Я. Падоха.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Управа Відд. 423, ім. Е. Коновальця, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 3-го квітня, о год. 1-ій попол., в залі Укр. „Бесіди" при 2410 Вест Шікаґо Евеню. Одночасно управа повідомляє, що на загальних річних зборах 13. лютого вибрано управу Відділу на 1955 р. в складі: Інж. С. Куропась, гол.; А. Атановський, заст.; Т. Носієвич, секр.-скарб.; В. Тимцюрак, д-р О. Матковський, А. Данилко, опікуни; Я. Цімура, Н. Геливера, Я. Заяць, ком. хворих; інж. К. Кобрин, інж. Я. Юзифович і д-р А. Гасцький, контр. ком. Членські вкладки просимо вносити на місячних зборах, що відбуваються щопершої неділі в місяці. В організаційних справах просимо звертатися до фін. секр. п. T. Nosiewicz, 1809 N. Tripp Ave., Chicago 39, Ill. Tel. HU 9-4644. — Управа.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 15-ти мільйонового майна організації!

Книжки, що повинні бути в кожній бібліотеці!

Енциклопедія українознавства	$48.60
Твори Лесі Українки — 12 томів, полот. оправа	24.00
Ісаак Мазепа — П. Феденко	3.00
Договір Б. Хмельницького з Москво 1654 р. — А. Яковлів	2.00
Наш Львів — Видання „Червоної Калини"	3.00
Львів — В-во Київ — полот. оправа з зол. витисками	9.00
Фотоальбом „Любіть Україну"	12.50
Михайло Гайворонський — В. Витвицький	3.00
полот. оправа	3.50
Рай — В. Барка	3.00
Велике цабе — Д. Гуменна	2.50
Багато неба — Д. Гуменна	2.50
Місто — роман В. Підмогильний	2.50
Український Лікар — д-ра А. Т. Кібзея	6.00
Українсько-анг. словар — М. Подвезька	5.00
Англо-укр. словник — М. Подвезька	4.00
Україна у війні за Державність — ген. О. Удовиченко	4.00

Замовляйте:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ХТО хоче пізнати правду про найтрагічнішу дату в історії України, нехай читає нову працю
Проф. А. ЯКОВЛЕВА
„ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654"
(„ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ ДОГОВІР".)
Книжка видана з нагоди 300-ліття цього договору.
Ціна $2.00.
Замовлення й гроші просимо надсилати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВЕ ПРО ФОТОАЛЬБОМ „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"
Вже кожна десята свідома українська родина має в своїй хаті фотоальбом „Любіть Україну". Не пропустіть і Ви нагоди, щоб придбати собі це єдине — і перше за 150 років українського відродження — того роду видання:
ПАНОРАМА ВСІЄЇ УКРАЇНИ В 1128 ФОТОГРАФІЯХ — НАЙКРАЩА ПАМ'ЯТКА З УКРАЇНИ ДЛЯ ВАС І ВАШИХ ДІТЕЙ!
Проспект висилаємо на бажання даром. Замовляйте сьогодні, бо скоро його не буде. Ціна $12.50.
ЯКЩО НЕ МОЖЕТЕ ЗАПЛАТИТИ ПОВНОЇ ЦІНИ ЗАРАЗ — МОЖЕТЕ СПЛАЧУВАТИ РАТАМИ.
Адреса В-ва:
M. Boretsky
431 BLEECKER ST.,
BROOKLYN 37, N. Y.

Читайте нову книжку д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
„Кость Паньківський"
Ідеаліст громадської праці і віри у власні сили народу.
Д-р Лука Мишуга пише про неї так:
„Читаю прекрасну працю д-ра І. Витановича, і бачу, як вірно змальовано в ній світлу постать сл. п. Костя Паньківського".
Ціна тільки $1.00
Замовляти в:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3439. Притисне ний до стіни

AMID THE ROARS OF BAY-AT WERE THE EQUALLY BESTIAL GROWLS OF THE APE-MAN

WITH A TREMENDOUS SURGE OF STRENGTH, TARZAN FREES HIMSELF FROM THE BONE-CRUSHING GRIP OF BAY-AT.

FINALLY, THE VALIANT APE SUCCUMBS TO THE MIGHTY SINEWS OF HIS SUPERIOR. "KA-GODA?" DEMANDS TARZAN, ASKING BAY-AT TO SURRENDER.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Тарзан звільнив себе від Бей-Етового стиску, що розчавлював кість.

Крізь ричання Бей-Ета чути було тваринні вигуки мавполюдини.

Зрештою хоробра мавпа поступилася могутнім м'язам свого переможця. „Ка-года?"

— запитав Тарзан, закликаючи Бей-Ета піддатися.